QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar il-{img]a 2 ta’ Novembru 2001

Numru 12

~itazzjoni 2396/1996

Mario Mifsud

versus

Chairman* tal-*Malta Drydocks* g]an-nom u in rappre\entanza tal-*Malta Drydocks

F’din il-kaw\a l-attur qieg]ed jitlob id-danni talli we[[a’ fuq ix-xog]ol waqt l-impjieg tieg]u mal-konvenuta.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-attur kien impjegat b]ala *labourer* fuq *crane* mal-*Malta Drydocks*. Fil-31 t’Awissu 1995, waqt li l-attur kien qed ja]dem fuq *crane*, il-*jib* tal-*crane* ni\el f’daqqa u rema’ lill-attur ’l isfel minn g]oli ta’ \ew[sulari u nofs. Bil-[rie]i gravi li [arrab l-attur jista’ jibqa’ disabilitat, u sofra, u g]adu u g]ad jista’ jsofri danni kbar. Billi qieg]ed jg]id illi l-*Malta Drydocks* ja]tu g]al dak li [ara, u g]andhom iwie[bu g]ad-danni, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenuta ta]ti g]all-in`ident tal-31 t'Awissu 1995 u g]all-]sara u d-danni li [arrab l-attur;

2. tillikwida d-danni li sofra l-attur; u

3. tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-attur id-danni li ji[u likwidati, flimkien ma' l-img]ax sa dak in-nhar tal-]las u l-ispejje\ [udizzjarji.

Il-konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. il-konvenuta b'ebda mod ma ta]ti g]all-in`ident u lill-attur ma naqsitu f'xejn; u

2. g]alhekk ma g]andhiex twie[eb g]ad-danni li seta' sofra l-attur.

L-in`ident li fih korra l-attur [ara hekk:

Kellu jsir xog]ol ta' *maintenance* fuq *crane* tal-konvenuta, u, biex seta' jsir dan ix-xog]ol, il-*jib* ittella' f'po\izzjoni wieqfa u ntrabat b'*wire*, billi kien ser ji\\arma l-mekkani\mu li j\omm il-*jib* meta jkun qed ja]dem normalment u l-*jib* kellu g]alhekk jistrie] fuq l-irbit. Meta tlesta' x-xog]ol ta' *maintenance*, u l-mekkani\mu suppost li re[a' tqieg]ed f'postu, kien me]tie[li l-irbit jer[a' jin]all sabiex il-*jib* ikun]ieles li jit]addem, u l-attur g]alhekk tela' fuq is-saqaf tal-kabina tal-*crane*, g]oli ta' xi]amsa u erbg]in pied, biex i]oll il-*wire* li kien qed i\omm il-*jib*. Ma kienx liebes *safety harness* g]alkemm il-konvenuta tipprovdi dawn il-*harnesses* u r-regoli tag]ha jridu li min ja]dem fil-g]oli jilbishom.

{ara li l-*jib* ni\el b'sabta u [ibed mieg]u l-*wire* li kien]all l-attur u li kien g]adu f'idejh. L-attur tilef l-ekwilibrju u waqa' minn fuq il-kabina. |amm g]al ftit]in mal-*wire* i\da dan sabbtu mal-kabina; l-attur qabad ukoll mar-*rail* i\da ma rnexxilux i\omm u baqa' nie\el sal-art. Bid-daqqa ma' l-art kellu xi ksur

fil-g]adam i\da ma jidhirx li g]andu xi debilità permanenti[1]. Tilef ukoll sitt sinniet, u jg]id illi meta jistrapazza ru]u g]adu j]oss l-u[ig][2].

G]amel xi \mien ma da]alx g]ax-xog]ol g]ax kien imwe[[a, i\da qatt ma re[a' da]al lura g]ax-xog]ol g]ax telaq l-impjieg mal-konvenuta. Minn meta we[[a' sa meta telaq l-impjieg — xi g]axar xhur — baqa' jie]u l-paga s]i]a i\da ma kienx jie]u]las g]al sahra u *allowances*. Fl-ewwel erba' xhur li ma da]alx g]ax-xog]ol tilef bejn wie]ed u ie]or d]ul ta' seba' mija u]amsin lira (Lm750)[3]. L-impjieg mal-konvenuta telqu mhux min]abba l-konsegwenzi ta' l-in`ident i\da g]ax ried jie]u x-xog]ol ta' missieru li kien]addiem tal-xatt[4].

Il-konvenuta qieg]da tg]id illi l-attur stess ja]ti g]al dak li [ralu g]ax ma kienx liebes il-*harness*. L-avukat ta' l-attur qal li ma kienx liebes *harness* g]ax kien fuq is-saqaf tal-kabina u ma kienx hemm ma' xiex jintrabat[5]. Fil-fatt, i\da, seta' jorbot il-*harness* mal-*handrail* li hemm fuq is-saqaf, u li tidher fir-ritratt tal-*crane*[6]. Fil-fatt l-attur stess ta ra[uni o]ra g]ala ma ntrabatx; qal li ma kienx hemm g]alfejn:

> Ifhimni, a]na konna nintrabtu meta konna nitilg]u fuq il-*jib* biss; *superstructure* ma konniex nintrabtu, spe`i *superstructure* qeg]din fuq bi``a pjattaforma u bil-*handrail* imdawwar mieg]ek, ji[ifieri ma g]andekx perikolu ta' xejn.[7]

Fil-fehma tal-qorti, g]alkemm l-attur kellu parti mill-]tija talli ma libisx il-*harness*, g]alkemm kien jaf li r-regolamenti hekk kienu jridu[8], g]ax ladarba kien qed

---

1 Ara x-xiehda tat-Tabib Imrich Molnar fis-seduta tas-26 ta' {unju 1998, *foll.* 21 *et seq.*

2 Ara x-xiehda ta' l-attur waqt is-seduta tad-29 t'April 1999, *foll.* 44 u 51.

3 Ara x-xiehda ta' Alfred Mifsud quddiem l-assistent [udizzjarju fit-22 ta' Settembru 2000, *fol.* 111.

4 Ara x-xiehda ta' l-attur waqt is-seduta tad-29 t'April 1999,. *fol.* 48.

5 Ara l-mistoqsija ta' l-Avukat Karmenu Mifsud Bonnici lil Joseph Saliba waqt is-seduta tas-26 ta' {unju 1998, *fol* 32.

6 Dok. A, *fol.* 17.

7 Ara x-xiehda ta' l-attur waqt is-seduta tad-29 t'April 1999, *fol.* 44.

8 *Ibid. fol.* 64.

ja]dem fil-g]oli kien imissu]a dik il-prekawzjoni, ukoll min]abba fil-possibbiltà li ji[ri dak li fil-fatt [ara, il-konvenuta ta]ti wkoll, kemm g]ax huwa parti mid-dmir tag]ha li jkollha nies li jaraw li l-]addiema jkunu qeg]din jobdu r-regoli tas-sikurezza, aktar u aktar g]ax l-attur kien qed ja]dem fil-bera], fejn seta' fa`ilment jidher li ma kienx liebes *harness*, u ta]ti wkoll g]ax]alliet li l-attur i]oll il-*crane* qabel ma jkun assikurat sew li l-*jib* kien jifla] i\omm bil-mekkani\mu tieg]u stess u g]alhekk seta' jin]all bla ma jaqa'. Fil-fatt il-]addiem li xog]lu kien li jingrana l-*crane* biex jie]u l-pi\ tal-*jib* xehed li ma kien g]amel xejn biex il-*jib* jin\amm wieqaf ukoll wara li jin]all[9]. Minkejja dan, l-attur t]alla j]oll il-*jib* bil-konsegwenza li l-*jib* waqa' u [ibdu mieg]u.

Wara li tqis dawn il-fatturi l-qorti hija tal-fehma li l-]tija g]andha tinqasam hekk: parti minn]amsa ($^1/_5$) fuq l-attur u erba' partijiet minn]amsa ($^4/_5$) fuq il-konvenuta.

Ma tressqet ebda xiehda li l-attur sofra xi debilità permanenti, u g]alhekk id-danni li jridu ji[u likwidati huma biss l-ispejje\ biex iddewwa, li, i\da, dwarhom ma tressqitx xiehda, u t-telf ta']las g]al *overtime* u *allowances* waqt li kien korrut. L-attur dam nieqes mix-xog]ol g]al g]axar xhur, u rajna li g]all-ewwel erbg]a minn dawn l-g]axar xhur tilef d]ul ta' bejn wie]ed u ie]or seba' mija u]amsin lira (Lm750). F'g]axar xhur bl-istess rata t-telf jitla' g]al elf tmien mija u]amsa u sebg]in lira (Lm1,875). Wara li ti\died ukoll somma likwidata *arbitrio boni viri* biex tag]mel tajjeb g]al spejje\ medi`i, il-qorti qieg]da tillikwida d-danni fis-somma t'elfejn u mitt lira (Lm2,100), li minnhom il-konvenuta g]andha tag]mel tajjeb g]al erba' partijiet minn]amsa ($^4/_5$), jew elf sitt mija u tmenin lira (Lm1,680).

9 Ara x-xiehda ta' Albert Camilleri quddiem l-assistent [udizzjarju fit-22 ta' Settembru 2000, *fol.* 122.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a, u tiddisponi mit-talbiet ta' l-attur u mill-e``ezzjonijiet tal-konvenuta, billi, wara li tg]id illi l-konvenuta g]andha sehem mill-]tija talli korra l-attur, u tillikwida s-sehem tad-danni li g]alihom g]andha tag]mel tajjeb il-konvenuta fis-somma ta' elf sitt mija u tmenin lira (Lm1,680), tikkundanna lill-konvenuta t]allas lill-attur elf sitt mija u tmenin lira (Lm1,680), bl-img]ax minn dak in-nhar li kienet pre\entata `-`itazzjoni. L-ispejje\ [udizzjarji jinqasmu hekk: parti wa]da minn]amsa ($^{1}/_{5}$) j]allasha l-attur u erba' partijiet minn]amsa ($^{4}/_{5}$) t]allashom il-konvenuta.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.